

نگارش : آقای م. اورنگ

بامخواه مجله (راهنمای کتاب)

دو سال است انجمن پر ارزشی بنام (انجمن ایرانی تاریخ علوم و طب) در تهران درست شده که بنیاد گذاران آن، از دانشمندان نامی کشور هستند و دانشمندان زیادی هم از کشور ایران و کشورهای دیگر باین انجمن بستگی دارند. رویهم رفته این انجمن شناسائی جهانی دارد. من هم خورسندم که از رایزنی‌های آن انجمن میباشم.

امثال انجمن نامبرده سخنرانی‌های سخنگویان خود را با یک رشته از نوشته‌های نویسنده‌گان، بنام (نشریه شماره ۱) انجمن ایرانی تاریخ علوم و طب بچاپ رسانید. از من هم گفتاری بنام (بررسی اوستا و ترجمه‌های آن)، در آنجا چاپ شده است. نوشه‌های من برابر شیوه پیشین، در نمایاندن ارز و ارزش فرهنگ ایران باستان و پاره‌ئی خود را گیری‌ها از برخی اوستا شناسان است که در ترجمه و گزارش اوستا دچار لغزش شده‌اند.

تا اینجا گفت و گو از انجمن ایرانی تاریخ علوم و طب و نخستین دفتر آن بود که بچاپ رسیده است. اکنون بر میگردیم بر سر مجله راهنمای کتاب و یاد آوری از سخنانی که در رویه (۸۶۴) شماره (۸ و ۹) نوشته و داوری‌هایی که کرده است!

در اینجا انجمن ایرانی تاریخ علوم و طب را می‌شناساند و از نخستین دفتر یا نشریه آن سخن میراند و یادی هم از نوشته من می‌کنند که گویا بخمامه ایرج افشار می‌باشد.

برای اینکه خوانندگان ارجمند، از پندار نویسنده خودخواه آن آگاه شوند،

اینک آنچه را که درباره نوشه های من یاد کرده است در اینجا می آورم . نوشه های رویه (۸۲۴) آن مجله در باره گفتار من بدینگونه است :

« از آقای اورنگ مقاله ای تحت عنوان بررسی در اوستا و ترجمه های آن درین شماره نشر شده است ! درین نوع مجلات باید مقالاتی درج شود که یاصحت و اصالت آنها مسلم باشد و یا نویسنده نظریه علمی و عقاید او مورد احترام باشد . متأسفانه بعضی از مقالات این شماره از این خصوصیت به دور است و صورت روزنامه نویسی دارد » .

من پاسخ این داوری ناگاهانه را نوشتم و برای سرپرست مجله راهنمای کتاب فرستادم که برابر آئین ناهه های وابسته به چاپ شدنی ها بچاپ برسانند . گمان می کردم در شماره (۱۰) چاپ می کنند ولی افسوس که چاپ نکرده اند . چشم براه هستم به بینم پس از این چاپ می کنند یا نه ؟
من در پاسخ خورده گیریهای یاد شده در مجله راهنمای کتاب ، نخست همان نوشه های خودشان را یاد کرده ام و سپس بدینسان پاسخ داده ام :

پاسخ پژوهشگاه علوم انسانی و اجتماعی فرنگی

« در پاسخ مطالب بالا باید اول همان علامت (!) را بگذارم و در پشت سر آن بگوییم : در این نوع مقالات کسی میتواند اظهار نظر کند که صحبت و اصالت نوشه های او مسلم و داوری کننده دارای نظریه علمی و عقاید او مورد احترام باشد تا بتواند به اصالت آنها پی ببرد ولی متأسفانه نوشه های انتقاد کننده از این خصوصیت به دور است و صورت خودخواهی و کینه ورزی و گله گذاری دارد .

حق این بود انتقاد کننده برای نمونه بعضی از مطالب مقاله اینجانب را که مورد تعجب ایشان واقع شده یاد آور شوند وايرادات خود را از روی مدرک علمی بنویسند تا خوانند گان بخوانند و قضاوت کنند . چه خوبست حالا هم این کار را

بکنند تا من هم با دلیل و مدرک جواب بدهم و خوانند گان نیز قضاوت نمایند. اگر در ضمن این خورده گیری و پاسخگوئی معلوم شود یکی از طرفین دچار اشتباه شده ایم، بجایی بر نمیخورد و اشتباه کننده گناهکار نمیشود. زیرا هیچکس نمیتواند ادعا کند آنچه را که نوشته تمام‌ادرست است و عقایدش مورد احترام میباشد. رویهم رفته اینگونه خورده گیریها و پاسخگوئی‌ها که خالی ازغرض باشد، برای قضاوت خوانند گان و حل بعضی از مباحث علمی بسیار مفید است و به ارزش اشخاص هم ضرر نمیرساند.

چون خوانند گان گرامی از چگونگی این خورده گیری و پاسخگوئی آگاه شدند، اینک مخن را از سر میگیرم و میگویم: من این اندیشه را در سر ندارم که نوشته هایم همگی درست و خالی از لغزش است. در نوشته هایم همیشه رأی خود را گفته ام و به داوری خوانند گان واگذار کرده ام.

باهمه اینها من آماده هستم با این نویسنده خورده گیر در انجمنی که داشتمدان در آنجا باشند بشیئیم و در باره آنچه که من نوشته‌ام و برای نویسنده خورده گیر مایه شگفت شده است گفت و گو کنیم و نتیجه را به داوری دانشمندان واگذار نمائیم. من خود اوستا و فرهنگ اوستا و ترجمه‌ها و گزارش‌های استواری را که در دست دارم میآورم. بی گمان خورده گیری کننده از اوستا آگاهی ندارند و نمیتوانند بخواهند. میدهیم اوستاشناسان بخواهند تا ایشان آگاه شوند و خورده گیریهای خود را بگویند.

راه دوم این است پاسخی را که من نوشته‌ام در مجله چاپ کنند و خورده گیریهای خود را در باره نوشته‌های من آشکارا بنویسنند تا من هم پاسخ بدهم و خوانند گان نیز داوری کنند.

رویهم رفته دنبال کردن این روش، داستان خوبی را پدید میآورد و یک رشته

رازهای دانشی را آشکار می‌سازد. من بیم ندارم از اینکه در میدان این گفت و گو، در برابر این هماور خودخواه که تند رفته و تنها داوری کرده و خود را در باره نوشه‌های دیگران، رایزن و داور شایسته پنداشته شکست می‌خورم. بلکه اگر روشن شود من دچار لغزش شده‌ام بی گمان می‌پذیرم و از نویسنده هم سپاس‌گذار می‌شوم. زیرا لغزشها باید نمایانده شود تا مایه کمر اهی دیگران نگردد. ولی اگر دانسته شد که نویسنده خورده گیر در داوری خود تندروی و بی مهری کرده، شاید پند بگیرد و پس از این به این تندی به دیگران تازد و در این اندیشه باشد که ارزش رنج و کار آنان را تباہ سازد. هر آینه دانشمندان پرمایه و پرارزش و بزرگ منش، هر گز خود را یکه تاز میدان دانش نمی‌پندازند و دیگران را کوچک نمی‌شمارند و اگرهم به نوشه‌های دیگران خورده گیری کنند، از روی دست آویز درست و با خامه خالی از کینه و خودخواهی سخنان خود را مینویسند و لغزشها را مینمایانند نه اینکه به دیگران نیشخند می‌نند و نشانه شگفت آوری (!) می‌گذارند. چه که این روش را ناپسندیدم. می‌شمارند و واکنش آنرا به زیان خود میدانند.

در پایان خوبست این را هم یادآور شوم: برای کتابهای من که در ترجمه و گزارش اوستا می‌باشد، تاکنون بیش از هفتاد آفرینش از سوی اوستاشناسان و دیگر دانشمندان بزرگ ایران و برخی از کشورهای دیگر در روزنامه‌ها و مجله‌ها چاپ شده که همه آنها در نزد من گرامی است و در پیش مردمان با داد و داشت و نیک. اندیش، ارزش دارد. اکنون اگر یکی هم پیدا شود نتیجه رنجها و بررسی‌های مرا که تنها از راه ایران دوستی و میهن پرستی است، ناچیز انگار و نشانه شگفت. آمیزی برای آن بگذارد، بی گمان بجایی نمیرسد و در براین این همه آفرینشها کوچکترین ارزش نخواهد داشت.